

ράδειςος. ὦ ἄρρητος εὐφροσύνη· καὶ πότε νὰ φύγω ἀπὸ ταύτην τὴν ἐξορίαν, καὶ ταλαιπωρίαν τοῦ κόσμου καὶ νὰ ὑπάγω ἐκεῖ νὰ ἀπολαύσω ἐκείνην τὴν μακαριότητα, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ καὶ ὀρέγεται ἡ καρδία μου ;

4. Ἄς μὴ μᾶς κακοφάνηται λοιπὸν, ὅταν τὰ βάσανα ταῦτα τοῦ κόσμου μᾶς ταλαιπωροῦσιν, ὅτι ὀλίγος πόνος ἐδῶ μᾶς προξενεῖ ἐκεῖ ζωὴν αἰώνιον. Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες ἔχυσαν τὸ αἷμά των διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ ἀγόρασαν τὸν Παράδεισον, καὶ δὲν τοὺς ἐφάνη νὰ ἔδωσαν τίποτε ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐδόθη κατὰ χάριν· καὶ ἡμεῖς λυπούμεθα ἐδῶ διὰ ὀλίγην βάσανον ; ὦ Παράδεισε εὐτυχέσατε, ἂν οἱ ἄνθρωποι ἐκκατάλαβαν τὴν τιμὴν καὶ μεγαλειότητά σου.

5. Πάντοτε νὰ ἐπιθυμῆτε τὸν Θεὸν καὶ νὰ καταφρονῆτε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς. Καὶ ἂν ἔχετε καλὰ τυπωμένην τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν σας, δὲν φοβῆσθε νὰ σᾶς λυτήσῃ κανένα πρᾶγμα τοῦ κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Ὅτι ὁ ἁμαρτωλὸς ἀτιμάζει τὸν Θεὸν ἔμπροσθέν του, ὅταν ἁμαρτάνῃ.

1. Ἡ θεία Γραφή μὲ διδάσκει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἰς πάντα τόπον, καὶ βλέπει τὰ κτίσματα, καθὼς καὶ τὸν ἑαυτὸν του. Εἶναι ἓνα ὄμμα ἀσυγκρίτως λαμπρότερον τοῦ Ἡλίου, τὸ ὁποῖον τὰ πάντα θεωρεῖ, καὶ τίποτε δὲν τοῦ κρύπτεται. Ὀφθαλμοὶ Κυρίου μυριοπλάσιως Ἡλίου

φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη (Σειραίχ. κγ'). Λοιπὸν ὁ ἁμαρτωλὸς ὅταν πράττῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἁμαρτάνει ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀτιμάζει, καὶ τὸν ὑβρίζει ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμμάτια του. Τὸ πῶς πρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα (Ψαλ. ν').

2. Βασίς τῆς ἀφοβίας. Ὁ ἄνθρωπος ὅταν πράττῃ καμμίαν κακίαν, πιάσχει νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, φοβούμενος διὰ νὰ μὴ τὸν ἀτιμάσουν, καὶ τὸν Θεὸν ὀλοτέλα νὰ μὴ ἐντρέπεται· μηδὲ νὰ φοβῆται; Μεγάλη μας ἀγνωσία εἶναι, νὰ φοβούμεθα τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ Θεοῦ παντελῶς. Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἢ μπορούμεν νὰ κρυφθοῦμεν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Θεὸν ποτ' δὲν ἢ μπορούμεν.

3. Ὁ πταίστης ὅταν κάμνῃ τὸ κακόν, πιάσχει νὰ κρυφθῇ καὶ ἀπὸ τοὺς μάρτυρας καὶ ἀπὸ τὸν Κριτὴν. Καὶ πῶς ἀποτολμᾷ ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ ἁμαρτάνῃ ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις τὸν βλέπει καὶ ὡσάν μάρτυρας, καὶ ὡσάν κριτῆς; Θέλεις ἁμαρτωλὲ νὰ ἁμαρτήσης; κάμε ὅ,τι θέλεις, μοναχὰ εὔρε τόπον ἀπόκρυφον ὅπου νὰ μὴ σὲ βλέπῃ τὸ ὄμματι τοῦ Θεοῦ. Κάποιοι ἐθνικοὶ ἐπροσκυνοῦσαν τὸν ἥλιον καὶ ἡ αἰτία ἦτον, ὅτι ὅταν ἐνύκτωνεν, ἐλογίαζον οἱ ἄφρονες νὰ ἁμαρτάνουν ἐλεύθερα, διότι τότε ὁ Θεὸς τῶν δὲν τοὺς ἔβλεπεν. Ἄν οἱ Χριστιανοὶ ἐλάτρευαν ἓνα Θεὸν ὅμοιον ὡσάν τὸν ἐδικόν των, εἶχαν δικαίον νὰ ἁμαρτάνουν εἰς τὸ σκότος ἐλεύθερα· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ προσκυνοῦσιν ἓνα Θεόν, ἔστις εἶναι ὅλος φῶς, καὶ βλέπει ἡμέραν καὶ νύκτα, πῶς ἀποτολμοῦσι νὰ ἁ-

μαρτάνουν ἔμπροσθέν του ἐλεύθερα καὶ ἀξιάντροπα ;

4. Στοχασθῆτε, ὅτι ὅταν θελήτε νὰ πράξετε κανένα ἔργον, ἔχετε τὸν Θεὸν ἔμπροσθέν σας, ὅστις σᾶς βλέπει· καὶ τοῦτο θέλει σᾶς εἶναι ἰσχυρότατον ὄπλον νὰ σᾶς φυλάττῃ καὶ νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ πᾶσαν ἀμαρτίαν. Ἀκόμη στοχασθῆτε ἀν' ἐπράξατε κανένα ἔργον τὸ ὁποῖον δὲν ἀρέζει τοῦ Θεοῦ, διορθώσατέ το μὲ τὴν μετάνοιαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὅτι πρέπει περισσότερον ἀπὸ ὅλα νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν μας.

1. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ φροντίζῃ περισσότερον ἀπὸ ὅλα διὰ τὴν σωτηρίαν του. Αἱ φροντίδες τοῦ κόσμου εἶναι μάταιαι, καὶ πολλαῖς φοραῖς ζημιώδεις· ἡ τελειότης καὶ ἡ ἐσχότῃ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτὸν του· Δύω εἶναι αἱ ἀρχαὶ τῆς σωτηρίας μας· Ἡ πρώτη εἶναι νὰ γνωρίζωμεν τὸν Θεόν· ἡ δευτέρα νὰ πράττωμεν διὰ τὸν Θεόν. Τὸ τέλος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ μακαριότης, καὶ ὅταν δὲν ἐργάζεται δι' αὐτήν, ματαίως κοπιᾷζει. Μεγάλῃ ἀγνωσίᾳ ἔχομεν καθημέραν δὲν φροντίζομεν δι' ἄλλο, πᾶρεξ πῶς νὰ ζήσωμεν, καὶ διὰ νὰ ζήσωμεν καλὰ, ὁλότελα δὲν ἐπιμελούμεθα. Βάνομεν ὅλην μας τὴν ἐπιμέλειαν νὰ ἀποκτήσωμεν ἀξίας καὶ πλοῦτη, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν μας νὰ μὴ μᾶς μέλῃ τίποτε; Ἐγὼ λογιᾷζω νὰ μᾶς λείπεται ἢ ἡ πίστις, ἢ τὸ λογικόν. Διότι ὅστις δὲν φροντίζει νὰ ἀποκτήσῃ ἑαυτοῦ

τὸ πρᾶγμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κρέματα δλη του ἢ εὐτυχία· καὶ ἂν τὸ χάση, δλη του ἢ δυστυχία, βεβαίότατα αὐτὸς ἢ δὲν τὸ πιστεύει διὰ εὐτυχίαν του, ἢ δὲν ἔχει νοῦν νὰ τὸ γνωρίσῃ διὰ καλόν του.

2. Ὅλα τὰ κτίσματα ἐγιναν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν λοιπὸν δὲν τὰ μεταχειρίζομεθα διὰ τοῦτο τὸ τέλος, γίνονται μάταια. Διὰ τοῦτο εὐθύς ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀφελεῖ τὴν σωτηρίαν του, ὁ ἥλιος δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν φωτίσῃ· ἡ γῆ δὲν ἔπρεπε νὰ τοῦ καρποφορῇ, μὴ δὲ νὰ γεννᾷ τὰ ἄνθη διὰ εὐρροσύνην του· οἱ ἄγγελοι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν φυλάττουσι· καὶ ἦτον καλλήτερα νὰ μὴ ἦτον εἰς τὸν κόσμον, παρὰ νὰ εἶναι ἓνα τέρας, καὶ ἄσχημία τοῦ κόσμου. Δὲν εἶναι ἄξιός νὰ ζῇ εἰς τὸν κόσμον· οὐδὲν δὲν ζῇ διὰ τὸν Θεόν.

3. Διὰ ὅλα φροντίζει ὁ ἄνθρωπος, ἔξω ἀπὸ τὴν σωτηρίαν του. Διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸν πλοῦτόν του, βάνει τὴν ζωὴν τοῦ εἰς κίνδυνον, καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἀλλοτρίον πλοῦτον τῆς ζωῆς του, μηδὲ τὸν μέλει. Λυπεῖται διὰ τὰς ζημίας τοῦ κόσμου, καὶ διὰ τὴν ζημίαν τῆς ψυχῆς του, ἧτις ἰατροῖαν ποτὲ δὲν ἔχει, ὀλότελα δὲν λυπεῖται. Διὰ τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶναι δοῦλος τῆς ψυχῆς, μεγάλας ἐξοδίας καὶ θεραπείας κάμουν, καὶ διὰ τὴν ψυχὴν, ἧτις εἶναι ἡ βασίλισσα τοῦ σώματος, ὀλότελα δὲν φροντίζουν. Ἄν στοχασθῶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ζῶμεν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, μοῦ φαίνεται νὰ μὴ εἶναι ἐδική μας ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ νὰ εἶναι κανενὸς ἐχθροῦ μας, ἢ κανενὸς ζώου ἀλόγου, ἢ νὰ εἰπῶ καλλήτερα, φαίνεται νὰ μὴ ἔχωμεν ὀλότελα ψυχὴν, ἢ καὶ ἂν ἔχωμεν, τὴν ἔχομεν διὰ νὰ τὴν χάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ παντελῶς δὲν τὴν φροντίζομεν.

4. Κάμετε ἀπόφασιν ἀμετάτρεπτον, νά φροντίζε-
διά τήν σωτηρίαν σας περισσότερο ἀπό πᾶσαν ἄλλη, φροντιδα τοῦ κόσμου. Ὁ Κύριος εἶπε τῆς Μάρθας « Ἐ-
νός δέ ἐστι χρεία » (Λουκ. 10). ἤγουν, στοχασθῆτε κα-
λά, ἕνα καί μόνον πρᾶγμα χρειάζεται νά φροντίζωμεν,
τήν σωτηρίαν μας. Ὡστε ἄς μὴ λογιαῖζῃ κανείς νά κερ-
δίξῃ, ἔπου δὲν εἶναι κέρδος τῆς ψυχῆς· διότι ἡ ἀπώλεια
τῆς ψυχῆς εἶναι ἀπώλεια ὅλων τῶν πραγμάτων. Ὅταν
λοιπὸν σὲ παρακινή κανείς νά παραβῆς τὸν νόμον τοῦ Θε-
οῦ, διὰ τὴν κάμης τὸ θέλημα, εἶπέ του· ἀν εἶχα δύο
ψυχὰς, ἤθελα δώσει τὴν μίαν δι' ἀγάπην σου· ἀλλ' ἐ-
πειδὴ καί ἔχω μίαν, καί μόνην, δὲν θέλω νά τὴν χάσω
διὰ ὀλίγην τιμὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Περὶ Ἀμαρτίας.

1. Δὲν ἔμπορεῖ νά ἀποκτήσῃ μεγαλητέραν ζημίαν
ὁ ἄνθρωπος, ὡς ἂν νὰ ζημιωθῇ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς ἔχει
εἰς τὸν ἑαυτὸν του ὅλα τὰ πράγματα, καὶ ὅποιος ζημιω-
θῇ τὸν Θεόν ζημιόνοται ὅλα. Οἱ ἄνθρωποι ὅταν χάσουν
ἐδῶ καίνενα πρᾶγμα, λυποῦνται, καὶ λέγουσιν ὅτι ἐδυζύ-
χτησαν, ἀν καλὰ καὶ ἡ τοιαύτη ἀπώλεια εἶναι ἕνα μέ-
ρος τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔμποροῦσι πάλιν νά
τὸ ἐξαναποκτήσουν· ἀλλ' ὅταν χάσουν τὸν Θεόν, χάνου-
σιν ἕνα ἄπειρον ἀγαθόν, καὶ ὅλην των τὴν εὐτυχίαν. Τα-
λαίπωρος εἶναι ἐκείνη ἡ ψυχὴ, ἣτις διὰ μίαν ἁμαρτίαν

χάνει τὸν Θεόν· καὶ ἀφρονέστατος ἐκείνης ὁ ἄνθρωπος, ὅς τις λογιάζεται διὰ οὐδὲν τὴν στέρησιν τοῦ Θεοῦ. Ὡς κατα-
ραμένη ἁμαρτία, ἥτις εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους εὐρίσκει-
σαι, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν γνωρίζεσαι.

2. Καὶ πόσα κακά δὲν ἐπροξένισεν ἡ ἁμαρτία ;
Ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τοὺς Ἄγγέλους· τὸν ἄνθρωπον
ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἔφερε τὸν κατακλυσμὸν εἰς τὸν κό-
σμον· ἐτύφλωσε τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸν ἔκαμα
νὰ ἐπιθυμῇ περισσότερον τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ παρὰ τὰ
αἰώνια ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ· καὶ τὸ χειρότερον, τὸν μετα-
βάλλει ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς διάβολον, καὶ ἀπὸ φίλον Θεοῦ
τὸν κάμνει ἐχθρὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀκαθάρτον καὶ τελευ-
ταῖον τοῦ προξενεῖ θάνατον παντοτινὸν τῆς ψυχῆς τῆς.
Τὸ πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἔγνε δι
ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τοῦτο τὸ μέγαλον ἁπτόν, τὴν
ἁμαρτίαν. Ἡ τελευταία Κρίσις δὲν γίνεταί δι ἄλλο,
παρὰ διὰ τὴν ἁμαρτίαν. Τὰ κακά ὅσα ἔχομεν, διὰ τὴν
ἁμαρτίαν. Ἡ φθορὰ καὶ ἡ σύγχυσις τοῦ κόσμου, διὰ τὴν
ἁμαρτίαν· ὁ πόλεμος τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διὰ
τὴν ἁμαρτίαν, καὶ πᾶσα ἀνυποταξία, διὰ τὴν ἁμαρτίαν.
Στοχάσου λοιπὸν πόσον μέγαλον κακὸν εἶναι ἡ ἁμαρτία.

3. Τί καλὸν σοῦ φαίνεται, ὅταν κάμνης, καὶ βλα-
σφημεῖται ὁ Θεός ; Ὁ Θεός εἶναι ὅλος ἀγάπη, καὶ μισεῖ
αἰωνίως τὸν ἁμαρτωλόν. Ὅταν μισῇ κανεὶς τὸν πλησίον
του, βεβαιότατα ὀλίγον κακὸν τοῦ θέλει· ἀλλὰ τὸ αἰώνιον
μῖσος, εἶναι ἕνα κακὸν, τὸ ὅποῖον ὁ νοῦς μας δὲν ἠμπορεῖ
νὰ τὸ καταλάβῃ· καὶ ἡμεῖς τὸ ἀπειρον μῖσος τοῦ Θεοῦ
δὲν τὸ συλλογιζόμεθα, μηδὲ τὸ φοβούμεθα ;

4.· Λυπηθῆτε διὰ τὰ ἁμαρτήματά σας, καὶ ἀνά-
 μυσά εἰς ὅλα τὴν στέρησιν τῆς θείας Χάριτος· ὅτι αὐτὴ
 δὲν ἀποκτᾶται κατ' ἄλλον τρόπον, παρὰ μὲ τὸ δάκρυον.
 Ἀλλοίμοιον εἰς ἐκείνην τὴν ψυχὴν, ἥτις μακραίνει ἀπὸ
 τὸν Θεὸν λογιάζουσα νὰ εὕρη καλλήτερον ἀγαθὸν ἀπὸ τὸν
 Θεόν· « (· Ρωμ. 7·)· Τίνα οὖν καρπὸν ἔχετε τότε ἐπὶ
 « οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; ἤγουν, τί ἐκ ἐρδήσατε ἀπὸ τὰς
 ἁμαρτίας τὰς ὁποίας τότε ἐπράττετε; ὄχι ἄλλο βεβαιό-
 τατα, παρὰ ἐντροπὴν, καὶ ὄνειδος, διότι τὰς ἐκόμειτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Μετανοίας.

1. Μετανοήσατε, καὶ πιστεύσατε, λέγει ὁ Κύριος
 Ἰησοῦς Χριστός (Μάρκ. 1·)· Ἐνόηει ὁμοῦ τὴν Μετάνοιαν,
 καὶ τὴν Πίστιν, διὰ νὰ μᾶς δείξῃ, ὅτι ἡ Μετάνοια εἶναι
 ἀχώριστος ἀπὸ ἐκείνον ὅστις ἐπαγγέλλεται νὰ ζῆ χριστι-
 ανικά· Ὁ Δεσπότης μας Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ
 νὰ μᾶς δώσῃ παράδειγμα, ἀπέρασεν ἐδῶ ὅλην τὴν
 ζωὴν εἰς πάθη τὸ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν χρεῖος νὰ τὸν
 μιμηθοῦμεν, καὶ νὰ διαίωμεν τὴν ζωὴν μας εἰς Μετά-
 νοιαν καὶ σκληράγωγίαν. Ἀνίσως ὁ ἀναμάρτητος, καὶ ὁ
 Ἅγιος τῶν Ἁγίων ἐνήστευσε, καὶ ἔκλαυσε, καὶ ἔπνευσε,
 πόσον περισσότερον χρεωστοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ
 νηστεύσωμεν, καὶ νὰ κλαίωμεν καθημέραν διὰ τὰς ἁμαρ-
 τίας μας;

2. Ἐὸ ἁμάρτημα χρειάζεται ἐξ ἀνάγκης νὰ διαρ-

θωρή ἢ ἀπὸ τὸν ὅστις τὸ πράττει, ἢ ἀπὸ ἐκεῖνον, κατὰ τοῦ ὁποίου γίνεται. Ἄν οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν τιμωρήσουν τὸν ἑαυτὸν των ἐδῶ πρόσκαιρα, ἡ θεία Δικαιοσύνη θέλει τοὺς τιμωρήσει ἐκεῖ αἰῶνια. Τὸ ἁμάρτημα τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαλείφεται μὲ τὰ δάκρυα τῆς Μετανοίας, θέλει τιμωρηθῆ μὲ τὸ πῦρ τῆς γέεννης. Τὸ λοιπὸν δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ κλαύσῃ κανεὶς ἐδῶ πρόσκαιρα παρὰ, νὰ φλυγίζεταί ἐκεῖ αἰῶνια.

3. Διὰ νὰ φιλιωθῶμεν μὲ τὸν Θεόν, δὲν φθάνει μοναχὰ νὰ ἐξομολογηθοῦμεν, νὰ ἐνδυθοῦμεν σάκκον, καὶ ἄλλα ὁμοῖα· ἂν δὲν ἔχομεν ἀληθινὴν συντριβὴν εἰς τὴν καρδίαν μας διὰ τὰ ἁμαρτήματά μας, ἂν δὲν ξεριζώσωμεν ἀπὸ τὴν καρδίαν μας τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κόσμου· ἂν δὲν συγχωρήσωμεν ἐκ καρδίας τὸν ἀδελφόν μας· ἂν δὲν ἀφῆσωμεν τὰ παράλογα κέρδη, εἴμεθα πλανημένοι, δὲν κάμνομεν ἀληθινὴν Μετάνοιαν. Δί' ἐλεημοσύνας, αἰ νῆστεῖται, αἰ δεήσεις, καὶ πᾶσα ἄλλη ταλαιπωρία σωματικῆ, εἶναι Μετάνοια ἐξωτερικῆ. Τὸ μῖσος καὶ ἡ ἀποχὴ τῆς ἁμαρτίας εἶναι ἡ ἀληθινὴ Μετάνοια.

4. Ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτάνει καὶ μὲ τὸν νοῦν, καὶ μὲ ἔργον. Χρειαίζεται λοιπὸν νὰ ἐξιλειώσῃ τὸν Θεόν καὶ μὲ συντριβὴν τῆς καρδίας του, καὶ μὲ προσευχὴν, καὶ μὲ ἔργα καλὰ. Πολλοὶ ἐξομολογοῦνται, καὶ ρίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Πνευματικοῦ Πατρὸς ὅλα των τὰ ἁμαρτήματα, ἀλλὰ δὲν ἀφίνοῦσι τὰς ἀφορμὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας προξενοῦνται αἱ ἁμαρτίαι, καθὼς καὶ ἡ ὄχια ρίπτει τὸ ἔξω φαρμάκι, ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικὸν δὲν τὸ εὐγάζει. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ εὐγάξῃ τὸ παλαιὸν καὶ βρωμισμένον

φόρεμα τῆς ἁμαρτίας ἀπὸ τὴν ψυχὴν, καθὼς τὸ ὄφιδιον ἐκδύεται τὸ παλαιὸν δέρμα τῆς σαρκός του. Τότε ὁ ἄνθρωπος ἐξιλεώνει τὸ πρόσταγμα τῆς θείας Δικαιοσύνης, ὅταν αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὡς ἄνθρωπος, ταλαιπωρῆ τὸν ἑαυτὸν του.

5. Ὁποῖος δὲν παιδεύει τὸν ἑαυτὸν του διὰ τὰ ὑπερασμμένα του ἁμαρτήματα, εὐκολὰ πίπτει εἰς νέα ἁμαρτήματα, καὶ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐξομολόγησιν θεραπεύει τὸ σῶμά του, καὶ δὲν τὸ ἀποκόπτει ἀπὸ τὰς πρώτας κακὰς συνηθείας, πολυπλασιάζει τὰς ἁμαρτίας του, καὶ ἀτιμάζει τὸν Θεὸν περισσότερο.

6. Ὁ ἄνθρωπος ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξομολόγησιν, ἀποστρέφεται τὸν διάβαλον, καὶ νυμφεύεται τὸν Χριστὸν, καὶ ὑπόσχεται νὰ φυλάγῃ τὸν νόμον του, καὶ νὰ μὴ κυττάζῃ ἄλλον νυμφίον παρὰ τὸν Χριστόν. Ὅταν λοιπὸν καταπατῆ τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ ἐπιστρέφῃ πάλιν εἰς τὰς πρώτας τοιαύτας ἁμαρτίας, πόσῃν, λογιάζετε, ἄτιμίαν νὰ φέρῃ εἰς τὸν Χριστόν, καὶ πόσον περισσότερο νὰ ἀνάπτῃ τὸν θυμὸν τοῦ Θεοῦ κατ' ἐπάνω του; Ὁ Χριστὸς εἶναι νυμφίος ζηλωτῆς, καὶ ὁποῖος τὸν ἀποστρέφεται, καὶ ἀγαπᾷ περισσότερο ἄλλον, παρὰ αὐτόν, ὡς ἡξεύρη, ὅτι ἡ τιμωρία του τέλος δὲν ἔχει.

7. Ζητήσατε πρῶτον συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἁμαρτήματά σας, καὶ διότι δὲν ἀπεράσατε ἕως τώρα θεάρεστον ζωὴν. Δεύτερον παρακαλέσατέ τον νὰ σᾶς δώσῃ χάριν νὰ μὴ πέσητε εἰς ἄλλας ἁμαρτίας, ἀλλὰ νὰ ζῆτε, καθὼς ἐζοῦσαν οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, εἰς πάθη καὶ θλίψεις, καὶ συνεχεῖς μετανοίας.

(Λουκ. ιγ'.) « Ἐὰν μὴ μετανεῖτε, πάντες ὁμοίως ἀπολίθητε. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὅτι ὁ ἁμαρτωλὸς δὲν πρέπει νὰ μακρύνῃ τὸν
χειρὸν τῆς μετανοίας του.

1. Πολλὰ ἀργεπρωῶ ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Θεόν, καὶ φαίνεται, ὅτι πιάσῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας του. Καὶ τί κακὸν εἶναι νὰ δώσω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὰ χεῖρά του Θεοῦ; Ἴσως εἶναι ἀτιμὸν πράγμα νὰ γίνω φίλος τοῦ Θεοῦ; Τάχα εἶναι εντροπή νὰ πλυθῶ ἀπὸ τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας, καὶ νὰ ἀρήσω τὴν πονηρὰν καὶ χειρῶδη ζωήν; Αὔριον, αὔριον. Καὶ διατί ὄχι σήμερον, καὶ διατί ὄχι ταύτην τὴν ἡμέραν; Ἴσως ὁ ἔσθμος τῶν ἀμαρτιῶν μου ἔχει νὰ λυθῇ εὐκολώτερα αὔριον; Ἴσως ἡ σκληρότης τῆς καρδίας μου ἔχει νὰ ἀπαλύνη εὐκολώτερα αὔριον; Ὁχι βίβαια, ὄχι. Ὁ χρόνος ἀλήθεια δλα τὰ πράγματα ἰσοσταθίζει, ἀλλὰ τὰς ἁμαρτίας περισσότερον τὰς δυναμόνει. Ὅστις δὲν δέχεται ταχέως τὸ ἐότανον τοῦ ἱατροῦ, δὲν ἰκτρεύεται, ἀλλὰ ἀπομένει τὸ πάθος του ἀνιάτρευτον.

2. Ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν· Δεῦτε ὀπίσω μου (Ματθ. δ'). καὶ ποῖος μᾶς ἐμποδίζει νὰ μὴ τὸν ἀκολουθήσωμεν; ποῖος μᾶς φοβερίζει; Ὁ κόπος τῆς Μετανοίας· ἢ κακὴ συνήθεια τῆς ἁμαρτίας· ἀλήθεια; Ἀλλὰ τί δὲν πρέπει νὰ κάμῃ ἕνας Χριστιανός, ὅστις προ-

σχυνεῖ τὸν ἐσταυρωμένον Χριστὸν, ὅστις ἐλπίζει τὴν Παράδεισον, καὶ τὴν παντοτινὴν του τιμὴν; Ὅσον μακρύνει ὁ ἁμαρτωλὸς τὴν ἐπιστροφήν του, τόσον περισσότερον παρσικνεῖ τὸν Θεὸν εἰς ὀργήν. Ἡ γυνὴ ὅταν φύγη ἀπὸ τὸν ἀνδρα της, ἀν ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εὐθὺς, εὐκολώτερα σβύνει τὸ μῖσος τοῦ ἀνδρός, παρὰ ὅταν ἀφήσῃ καὶ περᾶσῃ πολὺς καιρὸς. Τὸ ἴδιον παθαίνει καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅταν ἀποστρέφεται ἀπὸ τὸν νυμφίον της Χριστὸν, καὶ μακρύνει τὴν μετάνοιάν της. ἀν δὲν ἐπιστρέψῃ ὀπίσω ταχύτερον, στέλεται εἰς κίνδυνον νὰ χάσῃ τὴν Μετάνοιάν της. « Οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἀπολοῦνται » (Ψαλ. 106:3).

3 Ἄμαρτωλὲ ἄνθρωπε, τὸ ἁμάρτημα ὡς ἂν ἓνα ἀγκάθι, τὸ ὁποῖον καρρόνετχι εἰς τὸ ποδάρι σου, καὶ δὲν σὲ ἀφίνει νὰ περιπατῆς τὴν ὁδὸν τοῦ Χριστοῦ. τί τὸ φυλάγεις εἰς τὸ ποδάρι; εὐγαλέ το ἔξω, διὰ νὰ περιπατῆς ἐλεύθερα. Ὅσον τὸ φυλάγεις μέσα εἰς τὸ ποδάρι, τόσον περισσότερον σοῦ αὐξάνει τὴν πληγὴν. Δὲν εἶναι ἐντροπὴ νὰ σὲ ἐμποδίζῃ ἓνα οὐδέ τίποτε ἀπὸ τὴν χεῖρῖν τοῦ Θεοῦ; Ἐνα πράγμα ἀχρεῖτον νὰ σοῦ κλείῃ τὸν Παράδεισον, καὶ νὰ σοῦ προξενῇ θάνατον παντοτινόν;

4. Ὅταν μακρύνῃς τὸν καιρὸν τῆς Μετανοίας σου, καὶ λέγῃς, ἅς ἀπερᾶσῃ ἀκόμη καιρὸς, καὶ θέλω μετανοήσῃ, εἰπέ μοι εἶναι ὁ χρόνος εἰς τὸ χέρισου, ὅταν θέλῃς ἐσὺ νὰ μετανοήσῃς; Ὁ Θεὸς μόνος ἤξεύρει πόσον ἔχομεν νὰ ζήσωμεν βεβαιότατα, διὰτὶ οὕτω μᾶς τὸ λέγει ἡ θεία Γραφή. Ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγει πόσον καιρὸν ἔχομεν ἀκόμη νὰ ζήσωμεν. Ὁ Θεὸς ἔστις ἔταξε τὴν συγκώρησιν εἰς τοὺς μετανοοῦντας, δὲν ἔταξε τὸ, αἴριον εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Δυνατὸν εἶναι νὰ ἔχω ἀκόμη καιρὸν, ἀλλὰ δυνατὸν εἶναι πάλιν καὶ νὰ μὴ ἔχω. Ἄγνωστος λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις βάνει τὸν ἑαυτὸν του εἰς ἕνα πρᾶγμα ἀμφίβολον καὶ κινδυνῶδες.

5. Ὅποιος δὲν ἀποκόπτει τὴν ὀρμὴν τοῦ κακοῦ, ἀφίνει τὸ κακὸν καὶ αὐξάνει. Καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ὅταν ἰακρύνη τὸν καιρὸν τῆς μετανοίας του, ἐπισωρεύει ἁμαρτίαν ἐπάνω εἰς ἁμαρτίαν, καὶ πίπτει ἀπὸ κακὸν εἰς κακὸν, καὶ ἀπὸ βόθρον εἰς βόθρον, καὶ ὡν ἐν πράξει εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ βαρυφορτόνων τὴν συνείδησίν του, ἀπορρίπτει τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν καρδίαν του, καὶ ἄρχεται νὰ ἁμαρτάνη καὶ ὀλοφάνερα, καὶ νὰ διδάσκη καὶ ἄλλους τὴν ἁμαρτίαν, δηλαδή, νὰ βλέπουσι καὶ ἄλλοι νὰ ἁμαρτάνουσι. Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καταφρονεῖ καὶ Θεὸν καὶ σωτηρίαν, καθὼς ἡ θεόπνευστος μᾶς λέγει Γραφή. » Ὅταν ἔλθῃ ὁ ἁμαρτωλὸς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ. « Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ καὶ συχνάκις ὁ ἄνθρωπος πίπτει εἰς ἁμαρτίαν, συχνάκις πρέπει νὰ παθαρίζεσθαι καὶ μετὰ τὸ φάρμακον τῆς Μετανοίας.

6. Στοχασθῆτε τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον ἀφίνετε καὶ περνᾶ, καὶ φοβηθῆτε τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον εὕρισκεσθε.

» Ἐγὼ εἶπα, νῦν ἤρξάμην. « ἤγουν, Εὐθύς, τώρα παθαρίζω Θεέ μου νὰ ἐπιστρέψω πρὸς σὲ τὸν Δεσπότην μου καὶ Σωτῆρά μου.